



DET KONGELIGE  
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

# Prop. 74 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

---

Midlertidig lov om unntak fra prosessuelle  
regler i konkurranseloven som følge av  
utbrudd av covid-19



# Innhold

<b>1</b>	<b>Proposisjonens hovedinnhold</b> .....	5	4.3	Konkurransetilsynets kontroll med foretakssammenslutninger ....	9
<b>2</b>	<b>Bakgrunnen for lovforslaget</b> ....	6	4.3.1	Gjeldende rett .....	9
2.1	Behovet for unntak i konkurranse-loven på grunnlag av covid-19-utbruddet ....	6	4.3.2	Departementets høringsnotat .....	10
2.2	Høring .....	6	4.3.3	Høringsinstansenes syn .....	11
<b>3</b>	<b>Tiltak i EU og andre land</b> .....	7	4.3.4	Departementets vurdering .....	12
3.1	Innledning .....	7	4.4	Delegasjon av myndighet i Konkurransklagenemnda .....	13
3.2	Internasjonalt konkurranse-nettverk .....	7	4.4.1	Gjeldende rett .....	13
3.3	Nettverket av europeiske konkurransemyndigheter .....	7	4.4.2	Departementets høringsnotat .....	13
3.4	Danmark .....	7	4.4.3	Høringsinstansenes syn .....	13
3.5	Finland .....	8	4.4.4	Departementets vurdering .....	14
3.6	Island .....	8	4.5	Ikrafttredelse og varighet .....	14
3.7	Frankrike .....	8	<b>5</b>	<b>Økonomiske og administrative konsekvenser</b> .....	15
3.8	Storbritannia .....	9	<b>6</b>	<b>Merknader til de enkelte bestemmelser</b> .....	15
<b>4</b>	<b>Innholdet i lovforslaget</b> .....	9		<b>Forslag til midlertidig lov om unntak fra prosessuelle regler i konkurranse-loven som følge av utbrudd av covid-19</b> .....	18
4.1	Formål .....	9			
4.2	Stedlig virkeområde .....	9			





DET KONGELIGE  
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

# Prop. 74 L

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

## Midlertidig lov om unntak fra prosessuelle regler i konkurranseloven som følge av utbrudd av covid-19

*Tilråding fra Nærings- og fiskeridepartementet 3. april 2020,  
godkjent i statsråd samme dag.  
(Regjeringen Solberg)*

### **1 Proposisjonens hovedinnhold**

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår med dette en midlertidig lov om unntak fra prosessuelle regler i konkurranseloven. Formålet er å sikre at konkurransemyndighetene i størst mulig grad er i stand til å utføre sine oppgaver under utbruddet av covid-19.

Lovforslaget § 1 slår fast at lovens formål er å gi unntak fra enkelte prosessuelle bestemmelser i konkurranseloven i forbindelse med covid-19 pandemien, for å sikre at konkurransemyndighetene er i stand til å utføre sine lovbestemte oppgaver.

Lovforslaget § 2 slår fast at loven har samme stedlige virkeområde som konkurranseloven.

Lovforslaget § 3 inneholder bestemmelser om forlengelse av frister ved kontroll med foretakssammenslutninger. Fristforlengelsene gjelder fristen for å varsle om at inngrep er aktuelt og å fatte endelig vedtak, samt fristene for klagebehandlingen i Konkurranseskjennemnda. Fristforlengelsene skal sikre at Konkurransetilsynet ikke mister muligheten til å gripe inn mot foretakssammenslutninger fordi fristene oversettes på grunn av manglende kapasitet i tilsynet, eller fordi det blir vanskelig å få tilgang til nødvendig informasjon som følge av kapasitetsproblemer i berørte fore-

tak eller hos offentlige myndigheter. Det er i tillegg gitt en forskriftshjemmel for å gjøre ytterligere unntak fra fristreglene for foretakssammenslutninger, både andre fristregler i konkurranseloven og i de reglene om fristforlengelse som finnes i denne loven.

Lovforslaget § 4 inneholder bestemmelser om unntak fra reglene om Konkurranseskjennemndas sammensetning i den enkelte sak. Bestemmelsen skal sikre at Konkurransetilsynet fortsatt er i stand til å løse sine oppgaver på en god måte i en situasjon med manglende kapasitet som følge av covid-19 utbruddet. Dersom det er nødvendig for å gjennomføre Konkurranseskjennemndas oppgaver, og det ikke er til hinder for forsvarlig saksbehandling, kan nemndas leder beslutte at avgjørelser og vedtak skal tas av ett enkeltmedlem. Dette gjelder ikke i saker om overtredelsesgebyr for overtredelse av konkurranseloven § 10 om konkurransebegrensende avtaler mellom foretak eller § 11 om utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling. Heller ikke klager over inngrep mot foretakssammenslutning etter konkurranseloven § 16 eller inngrep mot minoritetsserverv etter konkurranseloven § 16 a går inn under unntaket. Sakens parter og Konkurransetilsynet skal få anledning til å uttale seg før nemndas leder treffer beslutningen.

Lovforslaget § 5 slår fast at loven trer i kraft straks og gjelder frem til 31. oktober 2020.

## 2 Bakgrunnen for lovforslaget

### 2.1 Behovet for unntak i konkurranse-loven på grunnlag av covid-19-utbruddet

Konkurransemyndighetene har ansvaret for å sikre velfungerende markeder til det beste for forbrukerne, næringslivet og samfunnet som helhet. Hovedvirkemiddelet for å oppnå dette er fungerende konkurranse mellom markedsaktører. Det daglige tilsynet med konkurransen og håndhevingen av konkurranse-loven utføres av Konkurransetilsynet.

Etter loven er det særlig tre hovedområder Konkurransetilsynet arbeider med; avdekking og sanksjonering av brudd på forbudene mot ulovlig samarbeid (§ 10) og misbruk av dominerende stilling (§ 11), samt kontroll med og eventuelt inngrep mot foretakssammenslutninger (§ 16). Manglende håndheving av disse områdene kan føre til svekket konkurranse til ulempe for forbrukerne og samfunnet for øvrig i form av høyere priser, dårligere tilbud, lavere kvalitet og svekket innovasjon. Konkurransetilsynet arbeider også aktivt med veiledning og dialog med næringslivet for å sikre god kunnskap om og etterlevelse av konkurranse-loven.

Lovforslaget inneholder bestemmelser som legger til rette for at konkurransemyndighetene i størst mulig grad kan utføre sine oppgaver i forbindelse med covid-19 utbruddet. Loven skal sørge for at konkurransemyndighetene skal kunne løse sine samfunnsoppgaver i størst mulig grad ved høyt sykefravær, økt saksmengde eller en kombinasjon av disse. I sin virksomhet er Konkurransetilsynet helt avhengig av å få tilgang til informasjon fra foretak og andre aktører. Det er høyst sannsynlig at muligheten for å få slik informasjon vil bli redusert som følge av pandemien, ved at foretak under krisen ikke prioriterer å skaffe til veie informasjon. Loven skal gi Konkurransetilsynet mulighet til å prioritere de oppgaver som er viktigst og som haster mest. Dette vil redusere sannsynligheten for at situasjonen får alvorlige konsekvenser for næringslivet, forbrukerne og samfunnet for øvrig, både under pandemien og på lengre sikt.

### 2.2 Høring

Et forslag til midlertidig forskrift om unntak fra prosessuelle regler i konkurranse-loven som følge

av utbrudd av covid-19 har vært på en kort alminnelig høring. Høringsnotatet inneholdt forslag til bestemmelser om forlengelse av frister for kontroll med foretakssammenslutninger og bestemmelser om unntak fra reglene om Konkurransklagenemndas sammensetning i den enkelte sak. Høringsbrevet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene

Konkurransklagenemnda  
Konkurransetilsynet  
Regjeringsadvokaten

Advokatforeningen  
Hovedorganisasjonen Virke  
Landsorganisasjonen i Norge  
Næringslivets Hovedorganisasjon

Norges Handelshøyskole  
Universitetet i Bergen  
Universitetet i Oslo  
Universitetet i Tromsø

Følgende høringsinstanser hadde merknader:

Justis- og beredskapsdepartementet  
Landbruks- og matdepartementet

Konkurransetilsynet  
Konkurransklagenemnda

Advokatforeningen  
Landsorganisasjonen i Norge  
Næringslivets Hovedorganisasjon

Følgende høringsinstanser hadde ikke merknader:

Forsvarsdepartementet  
Helse- og omsorgsdepartementet  
Klima- og miljødepartementet  
Utenriksdepartementet

I høringsnotatet var det lagt opp til at reguleringen skulle skje ved forskrift med hjemmel i midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 mv. (koraloven). Etter nærmere vurdering har regjeringen i stedet besluttet å fremme dette forslaget gjennom en ordinær lovprosess.

### 3 Tiltak i EU og andre land

#### 3.1 Innledning

Det er truffet, og treffes fortløpende, tiltak på konkurranserettsområdet i forbindelse med covid-19 pandemien. De utfordringene vi har skissert, gjelder på tvers av landegrensene. Her vil vi kort redegjøre for noen av de tiltak som er innført på konkurranseområdet i EU og i forskjellige land. Det understrekes at departementet løpende mottar informasjon om nye tiltak som blir iverksatt av ulike land. Denne redegjørelsen kan derfor vanskelig sees på som annet enn et ufullstendig øyeblikksbilde på det tidspunktet lovforslaget fremmes.

#### 3.2 Internasjonalt konkurransenettverk

International Competition Network (ICN) er et internasjonalt konkurransenettverk med medlemsland fra alle verdensdeler. ICNs styringsgruppe planlegger diskusjoner om de utfordrende konkurransemyndighetene står overfor som følge av covid-19 pandemien. Ifølge ICN er de største utfordringene knyttet til at konkurransemyndighetene ikke kan behandle meldte foretaks-sammenslutninger innen de normale fristene på grunn av covid-19 utbruddet, at foretak ber om unntak fra konkurransereglene for adferd som er forbudt under normale omstendigheter og foretak som indikerer at de ikke er i stand til å betale bøtene pålagt av konkurransemyndighetene på grunn av økonomiske problemer forårsaket av covid-19 pandemien.

#### 3.3 Nettverket av europeiske konkurransemyndigheter

Nettverket av europeiske konkurransemyndigheter (European Competition Network – ECN), har gitt en felles erklæring som Konkurransetilsynet har sluttet seg til. I uttalelsen pekes det på hvordan det er mulig å håndtere ulike konkurranserettslige sider av de utfordringene som covid-19 pandemien medfører. ECN uttaler blant annet at de forstår at den ekstraordinære situasjonen kan utløse behov for at foretak samarbeider for å sikre levering og rettferdig distribusjon av produkter som det er knapphet på til alle forbrukere. I dagens situasjon vil ikke ECN aktivt gripe inn mot nødvendige og midlertidige tiltak som er iverksatt for å unngå vareknapphet. Tatt i betraktning den nåværende situasjonen, vil slike tiltak med liten sannsynlighet fremstå som problematiske, siden

de enten ikke vil begrense konkurransen i strid med forbudet mot konkurransebegrensende avtaler eller fordi de vil generere effektivitetsgevinster som sannsynligvis vil oppveie eventuelle negative virkninger. Hvis foretak er i tvil om slike samarbeidsinitiativ er forenelige med EU/EØS-konkurransereglene eller nasjonale konkurranseregler, kan de til enhver tid kontakte Kommisjonen, EFTAs overvåkningsorgan eller den berørte nasjonale konkurransemyndigheten for uformell veiledning. Samtidig er det svært viktig å sikre at produkter som anses som nødvendige for å beskytte forbrukerens helse i dagens situasjon, for eksempel ansiktsmasker og desinfiseringsmidler, fortsetter å være tilgjengelige til konkurransedyktige priser. ECN vil derfor ikke nøle med å iverksette tiltak mot foretak som drar nytte av dagens situasjon gjennom ulovlig samarbeid eller ved å misbruke sin dominerende stilling.

Denne uttalelsen, som først og fremst omhandler forholdet til forbudene i konkurranse-loven og da særlig forbudet mot konkurransebegrensende avtaler, gir veiledning og er ment å trygge foretak som ser at de er avhengig av å samarbeide under krisen på måter som under normale forhold ville kunne være i strid med forbudet. Uttalelsen gjør det etter departementets oppfatning mindre nødvendig med egne norske unntak fra forbudsbestemmelsen. Siden det i utgangspunktet ikke kan gjøres nasjonale unntak fra forbudet mot konkurransebegrensende avtaler dersom avtalen er egnet til å påvirke samhandelen med andre EØS-land, er denne uttalelsen antagelig bedre egnet til å gi foretakene nødvendig sikkerhet enn en nasjonal forskrift. Dette gjelder særlig siden det skal lite til og kan være vanskelig å avgjøre når samhandelskravet er oppfylt.<sup>1</sup>

#### 3.4 Danmark

Danmark har opphevet fristene for foretakssammenslutninger i 14 dager, og har senere forlenget dette unntaket i ytterligere 14 dager til 13. april.

Det danske konkurransetilsynet skriver på hjemmesiden sin at på grunn av tiltakene som har vært nødvendige for å forhindre og dempe spredningen av covid-19, blir fristene for Konkurransetilsynet for å behandle en fusjon opphevet i 14

<sup>1</sup> I Norge ble forskrift om midlertid unntak fra konkurranse-loven § 10 for transportsektoren av 18. mars 2020 nr. 340 vedtatt for å sikre opprettholdelsen av samfunnskritiske funksjoner i forbindelse med covid-19 pandemien. Denne forskriften ble vedtatt før den felleseuropeiske erklæringen ble avgitt.

dager. Unntakene trådte i kraft onsdag 18. mars, og er senere forlenget til 13. april.

Når det danske konkurransetilsynet behandler en fusjon, er det avhengig av å kunne innhente informasjon fra tredjeparter, for eksempel kunder og konkurrenter til de fusjonerende selskapene. Saksbehandlingen er omfattende og begge parter i fusjonen, andre foretak i markedet etc. må konsulteres. Den spesielle situasjonen med covid-19 utbruddet innebærer imidlertid at både tilsynet og partene i fusjonen vil bli rammet. Det samme gjelder kunder og konkurrenter som spiller en viktig rolle i tilsynets markedsundersøkelser. Det er derfor sannsynlig at de eksisterende tidsbegrensningene i konkurranse-loven ikke kan oppfylles i enkelte tilfeller. Dette medfører en risiko for at en fusjon som burde vært godkjent blir forbudt, eller at en fusjon som burde vært godkjent blir godkjent. Konkurransetilsynet oppfordrer selskaper som ønsker å fusjonere, å kontakte tilsynet i god tid.

### 3.5 Finland

Det finske konkurranse- og forbrukertilsynet skriver på sin hjemmeside at på grunn av de eksepsjonelle omstendighetene som berører hele næringslivet og hele den offentlige administrasjonen, har det blitt betydelig vanskeligere å få tak i informasjon som er vesentlig med tanke på tilsynet med foretakssammenslutninger. Tilsynet har hjemmekontor, og alle planlagte møter i løpet av de neste ukene er kansellert eller endret til telefonmøter. Foretak som planlegger å melde en foretakssammenslutning, blir bedt om å kontakte tilsynet så snart som mulig. Foretakene blir bedt om å være forberedt på utsettelse. Hvis det er mulig, anbefales det at levering av melding blir utsatt til et senere tidspunkt og levering av melding må avtales på forhånd. Foretak i Finland som planlegger å melde en foretakssammenslutning, blir anmodet om å kontakte det finske konkurransetilsynet så snart som mulig.

### 3.6 Island

Det islandske konkurransetilsynet skriver at på grunn av covid-19 utbruddet blir forbrukere og foretak konfrontert med enestående utfordringer. Erfaringen viser at konkurransehåndhevelse ofte blir satt under press under økonomiske kriser. Mulige sammenslåinger mellom bedrifter i nød kan bli aktuelt. I denne forbindelse er det viktig å erkjenne at vurderingen av en krisefusjon er underlagt samme granskning og prinsipper som

under normale omstendigheter. En lempeligere tilnærming under krise vil kunne føre til langsiktig skade for forbrukerne. Tilsynet vil være fleksibel når det gjelder prosessuelle forhold i behandlingen av fusjoner. Når det gjelder krisefusjoner, vil det prøve sitt ytterste for å fremskynde behandlingen. I løpet av de kommende ukene vil tilsynet prioritere saker som er relevante for responsen på covid-19. Følgelig vil tilsynet måtte utsette behandlingen i noen andre saker.

Foretak som planlegger å sende klager eller fusjonsvarsler til konkurransetilsynet, som ikke trenger å bli fremskyndet på grunn av covid-19 utbruddet, blir bedt om å utsette meldingen. Tilsynet skriver videre at Island kan bygge videre på den erfaringen som ble trukket fra bankkollapsen i 2008 og den økonomiske krisen som fulgte. Dette gjelder også konkurransepolitikk og konkurransehåndhevelse.

Konkurransetilsynet har opprettet en såkalt «hot line»-tjeneste for tips knyttet til urimelig prising av varer og tjenester som følge av utbruddet av covid-19.

Konkurransetilsynet behandler også løpende søknader om unntak fra forbudet om konkurransebegrensende samarbeid. En forutsetning for innvilgning av slike søknader er at tilsynet gis innsyn i samarbeidet. Slike unntak er innvilget blant annet for reisebyråer, import og distribusjon av legemidler, for utlån gjennom blant annet banker og pensjonsfond, distribusjon av drivstoff og maritim transport.

### 3.7 Frankrike

Det franske konkurransetilsynet har også endret sine rutiner for vurdering av foretakssammenslutninger som følge av covid-19 utbruddet. De skriver på hjemmesiden sin at med tanke på helse-situasjonen i Frankrike, er konkurransetilsynet tvunget til å innføre omfattende forebyggende tiltak. Tilsynet har hatt hjemmekontor siden 17. mars 2020.

Når det gjelder frister for behandling av fusjonssaker, skriver de at selv om de bestreber å sikre kontinuiteten, vil tiltak for å forhindre covid-19 epidemien ha betydning for deres evne til å håndtere fusjonssaker. Spesielt vil det være vanskeligere å få tilgang til informasjon fra tredjepart. Derfor vil ikke myndigheten kunne garantere den vanlige behandlingstiden, og vilkårene og betingelsene for å undersøke transaksjoner som allerede er varslet eller som vil bli varslet i løpet av de kommende ukene, kan bli justert på grunn av de



eksepsjonelle omstendighetene. Foretakene blir derfor anmodet om å utsette enhver foretakssammenslutning som ikke haster.

Siden tilsynets lokaler er stengt, er det ikke lenger mulig å levere dokumenter i fysisk form, for hånd eller per post. Foretakene bes derfor om å sende varsel eller dokumenter elektronisk.

### 3.8 Storbritannia

Foretak som planlegger foretakssammenslutninger, men som ikke har kommet så langt at meldepikt har inntruffet, blir bedt om å utsette formell melding. I ett tilfelle har myndighetene bedt et selskap om ikke å melde en foretakssammenslutning grunnet faren for forsinkelser i markedstesting på grunn av vanskeligheter med å få tilstrekkelig informasjon fra andre aktører.

Når det gjelder forbudsbestemmelsene, har myndigheten lempet på håndhevingen av disse ved midlertidig å la supermarkeder samarbeide for å sikre mat til befolkningen. Dette medfører at detaljister kan dele data med hverandre på varenivå, samarbeide for å holde butikker åpne eller dele distribusjonsdepoter og varebiler. Det vil også tillates at forhandlere deler på ansatte for å hjelpe til med å imøtekomme etterspørselen.

## 4 Innholdet i lovforslaget

### 4.1 Formål

Lovforslaget inneholder bestemmelser som legger til rette for at konkurransemyndighetene i størst mulig grad kan utføre sine oppgaver i forbindelse med covid-19 utbruddet. Loven skal sørge for at myndighetene skal kunne løse sine samfunnsoppgaver i størst mulig grad ved høyt sykefravær, herunder gi dem mulighet til å prioritere de oppgavene som er viktigst og som haster mest. Dette vil redusere sannsynligheten for at situasjonen får alvorlige konsekvenser for næringslivet, forbrukerne og samfunnet for øvrig, både under pandemien og på lengre sikt.

Loven bør ha en formålsbestemmelse som reflekterer dette behovet. Departementet foreslår derfor en bestemmelse som slår fast at lovens formål er å gi unntak fra enkelte prosessuelle bestemmelser i konkurranse-loven i forbindelse med covid-19 pandemien, for å redusere risikoen for alvorlige konsekvenser for næringslivet, forbrukerne og samfunnet for øvrig.

I høringen var det kun *Konkurransetilsynet* som uttalte seg om formålsbestemmelsen, og de

støttet forslaget. Departementet har likevel valgt å konkretisere formålsbestemmelsen noe, slik at det fremkommer at formålet med loven er å sikre at konkurransemyndighetene er i stand til å utføre sine lovbestemte oppgaver, se lovforslaget § 1.

### 4.2 Stedlig virkeområde

Lovforslaget gjelder unntak fra konkurranse-loven og bør ha samme stedlige virkeområde som loven. Konkurranse-loven gjelder for vilkår, avtaler og handlinger som foretas, har virkning eller er egnet til å ha virkning her i riket, se konkurranse-loven § 5. Ved forskrift av 17. oktober 2008 nr. 1126 er det fastsatt at loven, med visse unntak knyttet til EØS-avtalens anvendelse, også gjelder på Svalbard. Tilsvarende bør gjelde denne loven.

Departementets høringsforslag inneholdt ikke noen bestemmelse om stedlig virkeområde, men en slik bestemmelse ble etterlyst av *Justis- og beredskapsdepartementet*.

Forslaget til bestemmelse om stedlig virkeområde fremgår av lovforslaget § 2.

### 4.3 Konkurransetilsynets kontroll med foretakssammenslutninger

#### 4.3.1 Gjeldende rett

Fusjoner og oppkjøp kan svekke konkurransen fordi antall uavhengige bedrifter i markedene reduseres. For å hindre at konkurransen reduseres, kan Konkurransetilsynet forby eller sette vilkår for slike foretakssammenslutninger. Konkurransetilsynet er underlagt strenge frister for behandling av saker om foretakssammenslutninger. Det er korte frister både for Konkurransetilsynet og de private partene i alle ledd i saksbehandlingen. Dersom Konkurransetilsynet skulle oversitte en frist, vil dette føre til at tilsynet ikke kan gripe inn mot foretakssammenslutningen. Dette vil kunne føre til at konkurransen svekkes eller i verste fall forsvinner helt, ved at fusjonen skaper eller styrker det fusjonerte foretaks markedsmakt.

Det følger av konkurranse-loven § 20 annet ledd at Konkurransetilsynet innen 25 dager etter at melding om foretakssammenslutning er mottatt, må varsle at vedtak kan bli aktuelt. Dersom det ikke gis varsel, kan tilsynet ikke gripe inn mot foretakssammenslutningen.

Det fremgår av tredje ledd i § 20 at dersom melderne fremsetter forslag om avhjelpende tiltak innen 20 virkedager fra meldingen er mottatt, for-

lenges Konkurransetilsynets frist etter annet ledd med 10 virkedager. Fremsettes forslag innen fristen, kan Konkurransetilsynet innen 35 virkedager fatte vedtak om inngrep som tillater foretakssammenslutningen på de foreslåtte vilkår.

Endelig følger det av § 20 fjerde ledd at Konkurransetilsynet senest innen 70 virkedager fra meldingen er mottatt, må fatte vedtak som stadfester fremsatt forslag om avhjelpende tiltak fra melderne eller legge frem begrunnet forslag til forbudsvedtak. Dersom melderne fremsetter nytt eller revidert forslag om avhjelpende tiltak senere enn 55 virkedager fra meldingen er mottatt, forlenges Konkurransetilsynets frist etter første punktum tilsvarende, likevel slik at fristen ikke kan overskride 85 virkedager fra meldingen er mottatt. Forslaget til forbudsvedtak forelegges partene til uttalelse med en frist på 15 virkedager. Konkurransetilsynet må treffe sitt vedtak innen 15 virkedager fra tilsynet har mottatt partenes uttalelse. Dersom det er fremsatt et nytt eller revidert forslag om avhjelpende tiltak etter at Konkurransetilsynet har lagt frem begrunnet forslag til forbudsvedtak, kan fristen for å treffe vedtak forlenges med 15 virkedager. Etter anmodning eller samtykke fra melderne kan fristen i femte punktum forlenges ytterligere med inntil 15 virkedager.

Det følger av konkurranseloven § 18 femte ledd at Konkurransetilsynet ikke kan pålegge meldeplikt for minoritetserverv, etter § 16 a senere enn tre måneder etter endelig avtale om erverv av eiendeler. Minoritetserverv vil si erverv av andeler som ikke fører til kontroll over foretaket. Det gjelder også en frist på tre måneder for Konkurransetilsynets pålegg om meldeplikt for foretakssammenslutninger som ikke oppfyller terskelverdiene for alminnelig meldeplikt, jf. § 18 annet og tredje ledd.

Konkurranseloven § 20 a første og annet ledd setter frister for behandling av klager og oppheving av egne vedtak i saker om foretakssammenslutninger. Første ledd gir Konkurransetilsynet en frist på 15 virkedager for å bringe en klage inn for Konkurransetilsynet etter at den er mottatt. Deretter uttales det at Konkurransetilsynet må treffe vedtak i klagesaken innen 60 virkedager etter at klagen ble mottatt. Bestemmelsene om fristavbrudd i § 20 sjette ledd er gitt tilsvarende anvendelse for Konkurransetilsynets saksbehandlingsfrister.

Det følger av bestemmelsens annet ledd at dersom Konkurransetilsynet opphever Konkurransetilsynets vedtak i en sak om foretakssammenslutning, må tilsynet senest innen 45 virkedager fra vedtaket ble opphevet fatte vedtak

om inngrep som tillater foretakssammenslutningen på vilkår foreslått av melderne eller legge frem begrunnet forslag til forbudsvedtak. Dersom melderne fremsetter forslag om avhjelpende tiltak senere enn 35 virkedager fra opphevingen av vedtaket, forlenges Konkurransetilsynets frist tilsvarende. Bestemmelsene i § 20 fjerde til syvende ledd gjelder for øvrig så langt de passer.

#### 4.3.2 Departementets høringsnotat

Konkurransetilsynets behandling av foretakssammenslutninger er underlagt stramme saksbehandlingsfrister. Det er også frister for når private parter skal fremlegge eventuelle forslag til avhjelpende tiltak, gi informasjon og uttale seg om forslag til vedtak. Hvis Konkurransetilsynet oversitter fristen for å varsle om at vedtak kan bli aktuelt eller fristen for å treffe endelig vedtak, vil dette føre til at de mister muligheten til å gripe inn mot foretakssammenslutningen. Dette kan føre til varig skade på konkurransen i berørte markeder, typisk ved å skape eller forsterke en dominerende stilling og føre til samfunnsøkonomisk effektivitetstap. Dette kan gi seg utslag i for eksempel redusert tilbud, økte priser, lavere produktkvalitet eller mindre produktutvalg. En fristoversittelse kan derfor ha store negative virkninger for konkurransen i det aktuelle markedet og for samfunnet for øvrig, både på kort og lengre sikt.

Selv i en situasjon med normal drift i Konkurransetilsynet og Konkurransetilsynets klagenemnda er fristene svært stramme. Det er grunn til å tro at Konkurransetilsynet i forbindelse med covid-19 pandemien kan få behov for å forlenge saksbehandlingsfristene for vurdering av inngrep mot foretakssammenslutninger. For det første kan pandemien direkte påvirke kapasiteten i tilsynet på grunn av sykefravær eller omsorg for familie. For det andre kan utviklingen i markedet føre til at tilsynet får flere hastesaker, herunder foretakssammenslutninger, som følge av at foretak kommer i en vanskelig økonomisk stilling. For å gjennomføre en forsvarlig vurdering av en foretakssammenslutning, er tilsynet også avhengig av raskt å få tilgang til relevant informasjon fra både partene og andre. Dette kan også bli vanskelig i tiden fremover.

Det er viktig at tilsynet får mulighet til å prioritere hastesakene i en slik situasjon. Dette kan medføre at tilsynet ikke vil kunne overholde saksbehandlingsfristene i alle saker. En fusjon innebærer en varig endring i strukturen i et marked med virkning også når covid-19 krisen er over. Det er derfor viktig at det også i denne vanskelige

situasjonen er mulig å ta riktige og velbegrunnede avgjørelser.

På denne bakgrunn foreslår departementet at fristene for Konkurransetilsynets behandling av foretakssammenslutninger forlenges med femten virkedager.

En foretakssammenslutning er en omfattende og ressurskrevende prosess. Fra næringslivets ståsted kan avklaringstiden allerede fremstå som lang. Det er normalt av stor betydning for foretakene å gjennomføre transaksjonen raskt. Departementet forstår at en fristforlengelse kan skape en vanskelig situasjon for selskaper som gjennomgår en fusjonsprosess, særlig i den foreliggende situasjon. Det er en forutsetning fra departementets side at Konkurransetilsynet i størst mulig grad forsøker å holde seg til de alminnelige fristene i loven. Det vil være en fordel hvis foretak som ønsker å fusjonere, tar kontakt med Konkurransetilsynet så tidlig som mulig. Dette gjelder særlig hvis selskaper trenger en rask avklaring. Det vil videre være en fordel om transaksjoner som ennå ikke er meldt og som ikke haster, utsettes der dette er mulig. Departementet forutsetter at tilsynet, så langt det er mulig, rådfører seg med og veileder markedsaktørene for å sikre best mulig forutberegnelighet under de rådende forhold.

Departementet vil samtidig understreke at ingen på det nåværende tidspunkt har full oversikt over de behov for fristforlengelser som kan bli nødvendige. Det kan tenkes at tilsynet i stor grad kan overholde fristene i konkurranse-loven, eller det kan tenkes at det må gjøres ytterligere unntak dersom det blir stort fravær i tilsynet og økt arbeidsbelastning på grunn av epidemien. Det foreslås derfor også en mulighet til å forlenge fristene for kontroll med foretakssammenslutninger ytterligere.

#### 4.3.3 Høringsinstansenes syn

Fire høringsinstanser har uttalt seg om forslaget. *Advokatforeningen* har forståelse for at det er nødvendig å innføre tiltak som sikrer at konkurransemyndighetene er i stand til å utføre sine oppgaver under pandemien. Foreningen mener imidlertid at forslaget reiser en rekke problemer. Foreningen foreslår derfor at departementet i første omgang gis adgang til å suspendere alle frister etter konkurranse-loven med 14 dager, etter mønster av Danmark. Dette vil gi departementet mulighet til å utrede behovet for fristforlengelser nærmere i mellomtiden.

Dersom det likevel gis en forskrift slik som forslaget legger opp til, ønsker foreningen at det

gjøres endringer. For det første bør det være en absolutt grense for hvor lang Konkurransetilsynets saksbehandling kan være. Muligheten for å forlenge fristene ytterligere bør derfor fjernes. Det kan eventuelt avtales utsatte frister med partene. Dersom adgangen til fristutsettelse opprettholdes, må det gis reelle muligheter for unntak fra gjennomføringsforbudet i konkurranse-loven § 12.

Advokatforeningen ser heller ingen grunn til å forlenge fristen for å pålegge melding av foretakssammenslutninger under terskelverdiene eller for minoritetserverv. Foreningen mener at bestemmelsen om at samtlige frister forlenges er uklar, og foreslår i stedet en mulighet for å forlenge fristene i henholdsvis fase I og fase II med 15 virkedager der det er absolutt nødvendig, samt å akseptere anmodning om forlengelse fra partene og at fristen for tilsynet da forlenges tilsvarende. Foreningen mener også at for å gi partene i allerede inngåtte avtaler om foretakssammenslutninger en mulighet til å tilpasse seg, bør forskriften gjelde for transaksjoner som meldes 14 dager fra forskriftens ikrafttredelse.

*Konkurransetilsynet* er positiv til at det foreslås unntak fra fristbestemmelser for å sikre at tilsynet har muligheter til å behandle saker på en forsvarlig måte under pandemien. Konkurransetilsynet støtter derfor i utgangspunktet departementets forslag til fristforlengelse. En slik fristforlengelse vil også kunne ha noen uheldige sider. Konkurransetilsynet er positiv til at forlengelsen skal gjelde både saker som allerede er meldt til tilsynet, og for fremtidige saker. Konkurransetilsynet er videre positiv til at departementet kan treffe vedtak om ytterligere fristutsettelse. Konkurransetilsynet synes imidlertid forslaget er uklart på enkelte punkter. Tilsynet er videre bekymret for at den foreslåtte fristforlengelsen samt eventuelle ytterligere fristforlengelser, kan medføre en viss opphoping av saker etter at forskriften er opphevet. Det vises i denne sammenheng også til at departementet i høringsnotatet bemerker at det vil være en fordel om transaksjoner som ennå ikke er meldt og som ikke haster, utsettes der dette er mulig. Videre er det etter tilsynets oppfatning sannsynlig at det uansett kan oppstå en rekke fusjoner og oppkjøp som en følge av de økonomiske konsekvensene av pandemien, hvilket denne forskriften ikke tar høyde for.

*Landsorganisasjonen i Norge (LO)* mener det er viktig at Konkurransetilsynet og Konkurransklagenemnda fungerer tilfredsstillende også i den krevende situasjonen som vi nå står i. Endringer som kan avhjelpe situasjonen slik at man fortsatt sikrer næringslivet, forbrukerne og samfunnet for

øvrige er positivt. LO peker på ulike utfordringer som næringslivet kan stå ovenfor dersom nåværende tiltak fortsetter, herunder nedbemanning, omorganiseringer, oppkjøp, konkurs mv. Dette kan føre til situasjoner og handlinger som vil kreve godkjenning av konkurransemyndighetene innen korte frister. LO vil derfor oppfordre Konkurransetilsynet til å prioritere de sakene hvor tidsaspektet er avgjørende.

*Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)* stiller spørsmål ved om det er behov for fristutsettelse etter konkurranse-loven § 18 tredje og femte ledd for saker som ikke er meldepliktige i utgangspunktet. Her er det en tre måneders frist, og ytterligere utsettelse reduserer forutberegneligheten for næringslivet. Derimot har de forståelse for behovet for fristforlengelse i forhold til § 20.

#### 4.3.4 Departementets vurdering

Forslaget til bestemmelser om fristforlengelser er utformet på bakgrunnen av situasjonen på det tidspunktet da lovforslaget fremmes. Det er usikkert på dette tidspunktet hvordan situasjonen vil utvikle seg og hvilke problemer pandemien kan medføre for Konkurransetilsynets og Konkurranseskjennemndas saksbehandling. Situasjonen kan endre seg raskt, og det er avgjørende at regjeringen kan respondere raskt dersom det viser seg at de foreslåtte fristforlengelsene ikke er tilstrekkelige.

Departementet noterer seg at samtlige instanser som har uttalt seg om forslaget, har forståelse for behovet for fristutsettelse i saker om foretakssammenslutninger. Det er imidlertid forskjellige meninger om omfanget av behovet og unntakene, samt den nærmere utformingen av unntakene. Departementet ser at det er usikkerhet om hvordan bestemmelsen som ble foreslått i høringsnotatet, skal forstås. Siden oversittelse av fristregelen medfører at det ikke kan gripes inn mot foretakssammenslutningen, er det svært viktig at bestemmelsen er entydig og enkel å forstå. Reglene om inngrep mot foretakssammenslutninger er i utgangspunktet kompliserte. Departementet har derfor endret utformingen av bestemmelsen for å gjøre innholdet lettere tilgjengelig.

Når det gjelder Advokatforeningens innspill, ønsker ikke departementet en dansk løsning da den etter departementets oppfatning har noen uklarheter og uheldige virkninger. Den danske regelen om suspensjon av fristene for fusjonskontroll er allerede blitt forlenget én gang, og således er det ikke sikkert at den gir noen bedre forutsigbarhet enn departementets lovforslag. Departementet anser at den foreslåtte løsningen, med de

endringer som er gjennomført, både tar hensyn til situasjonen for tilsynet slik den er i dag, og tar høyde for at det kan bli nødvendig å innføre ytterligere unntak for å sikre at tilsynet kan utføre sine oppgaver.

Departementet vil understreke at utgangspunktet er at Konkurransetilsynet skal behandle foretakssammenslutninger så raskt som mulig, samtidig som hensynet til en forsvarlig saksbehandling ivaretas. Det er viktig for partene i en foretakssammenslutning å få en rask avklaring og forutsigbar prosess. Dette gjelder i enda større grad i den krevende økonomiske situasjonen mange foretak befinner seg i nå. Pandemiens konsekvenser kan være et større tilslag av fusjoner forårsaket av den økonomiske krisen, hvor fusjon er alternativet til avvikling eller konkurs. Desto viktigere er det at tilsynet kan prioritere de sakene som haster mest og hvor det står mest på spill. Dette vil imidlertid kunne føre til at andre saker må prioriteres ned.

Når det gjelder Advokatforeningens ønske om at en eventuell fristutsettelse må balanseres med en mulighet for å få unntak fra gjennomføringsforbudet, er det adgang for tilsynet til å gjøre slikt unntak i medhold av konkurranse-loven § 19 annet ledd. Dette er en konkret vurdering, hvor den situasjon som selskapet er i og den aktuelle situasjonen i markedet og samfunnet for øvrig kan vektlegges.

Departementet ønsker ikke å utsette virkningen av fristforlengelsen til de transaksjoner som meldes fjorten dager etter at loven trår i kraft, fordi situasjonen da allerede kan være prekær. Departementet forutsetter at Konkurransetilsynet tilstreber å behandle samtlige fusjoner så raskt som overhodet mulig. Samtidig har tilsyn i andre land allerede meldt om problemer med å få inn nødvendig informasjon fra markedsaktørene. Uten slik informasjon er det ikke mulig å treffe vedtak. Gjennomgangen av tiltakene fra andre lands konkurransemyndigheter viser at dette er et generelt problem i mange land.

Når det gjelder forlengelse av fristen for å pålegge melding for foretakssammenslutninger under terskelverdiene og minoritetserverv, er departementet enig i at dette foreløpig ikke er et problem. Det foreslås derfor ikke noe unntak for disse fristene i loven i denne omgang. Derimot foreslås det en forskriftsbestemmelse som gir mulighet til å gjøre unntak fra fristene også for slike transaksjoner dersom dette skulle vise seg nødvendig. Bakgrunnen er at man ikke kan risikere at potensielt skadelige transaksjoner ikke stoppes fordi det ikke er mulig for tilsynet å oppdage transaksjonen eller pålegge meldeplikt innen fristen.

Av samme grunn foreslår departementet en forskriftshjemmel som gir adgang til å utsette fristene ytterligere dersom dette er nødvendig for å sikre en forsvarlig behandling av foretaks-sammenslutninger. Fristforlengelsene på 15 virke-dager foreslås ut fra situasjonen på det tidspunktet da lovproposisjonen fremmes. Det er imidlertid vanskelig å forutse hvordan covid-19 pande-mien vil påvirke saksmengden og kapasiteten i Konkurransetilsynet i tiden som kommer og såle-des hvor lang fristforlengelse det vil være behov for på sikt. Det er behov for en forskriftshjemmel som gjør det mulig å justere lengden på fristut-settelsen dersom utviklingen skulle vise at dette er strengt nødvendig.

Konkurransetilsynet er bekymret for at frist-forlengelsene som foreslås, vil skyve på pro-blemene slik at det vil bli en opphopning av saker som blir uhåndterbar når fristene utløper. Depar-tementet anser at denne risikoen blir redusert ved den valgte løsning, med en lov som har lengre varighet enn koronaloven. Dette gir mulighet for en løsning som er bærekraftig over tid, og hvor til-synet kan unngå store topper av saker i en sårbar periode. Dersom lovens regler ikke skulle være tilstrekkelige, er det anledning til å vedta ytter-ligere fristforlengelser for å avhjelpe situasjoner etter hvert som de oppstår.

Når det gjelder LOs påpekning av de utfordrin-ger som næringslivet kan stå ovenfor dersom nåværende tiltak fortsetter, herunder nedbeman-ninger, omorganiseringer, oppkjøp, konkurs mv. som kan føre til situasjoner og handlinger som vil kreve godkjenning av konkurransemyndighetene innen korte frister, er dette noe departementet tar på største alvor. Det er nettopp noe av bak-grunnen for at departementet foreslår disse endringene. De skal gjøre tilsynet i stand til å prio-ritere de sakene som haster mest, samtidig som det ikke risikeres at foretakssammenslutninger som vil ha varig negativ innvirkning på de berørte markeder og samfunnet for øvrig gjennomføres, enten fordi de ikke oppdages eller fordi tilsynet ikke har kapasitet til å handle innen fristene.

Forslaget til bestemmelse om forlengelse av frister ved kontroll med foretakssammenslut-ninger fremgår av § 5.

#### **4.4 Delegasjon av myndighet i Konkurransklagenemnda**

##### *4.4.1 Gjeldende rett*

Konkurransklagenemnda behandler klager over Konkurransetilsynets vedtak og avgjørelser etter

konkurranseloven. Konkurransklagenemnda skal ifølge konkurranse-loven § 36 tredje ledd settes med minimum tre medlemmer ved avgjørelsen av den enkelte sak. I særlige tilfeller kan lederen beslutte at avgjørelser og vedtak skal treffes av en forsterket nemnd på fem medlemmer. Lederen fastsetter sammensetning av nemnda for hver enkelt sak. Loven åpner ikke for delegering av avgjørelsesmyndighet.

##### *4.4.2 Departementets høringsnotat*

Krav om at alle saker skal behandles av minimum tre nemndsmedlemmer, sikrer en bred og forsvar-lig behandling i alle klagesaker. Ettersom nemnda har relativt få medlemmer, gjør denne regelen at nemnda blir sårbar for fravær som følge av covid-19 pandemien. Departementet foreslår derfor i høringsnotatet at det åpnes for delegasjon av avgjørelsesmyndighet til leder, ett enkeltmedlem eller Klagenemndssekretariatet. Det forutsettes at adgangen til ikke å sette nemnd i den enkelte sak, ikke fører til at saksbehandlingen ikke blir for-svarlig.

Departementet antar at det særlig vil være inn-synssaker og eventuelt mindre kompliserte over-tredelsessaker som for eksempel unnlatelse av å etterkomme pålegg om å gi opplysninger, som egner seg for slik behandling. For saker om over-tredelse av forbudene i §§ 10 og 11 om henholds-vis konkurransebegrensende avtaler og misbruk av dominerende stilling, samt vedtak om inngrep mot foretakssammenslutninger og minoritets-ervert, vil det være behov for både juridisk og økonomisk kompetanse. Dette kan vanskelig til-fredsstilles ved behandling av ett enkelt medlem.

Det er viktig at beslutningen om ikke å sette nemnd i en konkret sak, blir truffet på informert grunnlag. Departementet foreslår derfor at i de tilfeller hvor leder vurderer å treffe beslutning om ikke å sette nemnd, men selv treffe vedtak i saken eller delegere dette til et nemndsmedlem, skal beslutningen forelegges partene og Konkurransetilsynet for uttalelse før den fattes.

##### *4.4.3 Høringsinstansenes syn*

*Advokatforeningen og Næringslivets Hovedorgani-sasjon* mener at kompetansen til å fravike konkur-ranselovens bestemmelser om Konkurransklagenemndas sammensetning ikke skal omfatte saker om overtredelse av konkurranse-loven §§ 10 og 11 eller klager over inngrep mot foretakssammenslutninger. Hensynet til kompleksiteten i disse sakene og at de fordrer både juridisk og

økonomisk kompetanse, tilsier at disse sakene ikke bør avgjøres med færre enn tre medlemmer.

Advokatforeningen er videre av den oppfatning at alle avgjørelser og vedtak bør treffes av medlemmer av nemnda. Digitale løsninger må langt på vei kunne sikre dette. Fremfor å delegere kompetanse til Klagenemndssekretariatet, bør det i tillegg eventuelt utpekes flere varamedlemmer til nemnda. Det fremstår også uklart hvordan Klagenemndssekretariatet ved en eventuell delegering skal treffe avgjørelser.

*Konkurranseklagenemnda* anser det som lite sannsynlig at det vil bli behov for en delegasjons-hjemmel, men har ikke noen innvendinger til forslaget. Konkurransseklagenemnda mener videre at fristen for å ta ut søksmål direkte til domstolen i konkurranse-loven § 39 andre ledd i gebyrsaker, også bør utvides med minst to måneder av samme grunn som fristforlengelsene i fusjonssakene.

*Konkurransetilsynet* støtter forslaget. Det bør tydelig fremgå at drøftelsen med sakens parter og Konkurransetilsynet bør gjøres før beslutning tas.

*Landbruks- og matdepartementet* slutter seg til de avgrensningene som Nærings- og fiskeridepartementet gjør under merknadene til utkastet, herunder hvilke sakstyper dette forventes å kunne gjelde for, og at det må være «umulig eller urime-lig vanskelig å oppfylle kravene til sammensetning i konkurranse-loven § 36». De er imidlertid i tvil om disse forutsetningene fremgår tilstrekkelig klart av bestemmelsens ordlyd. Landbruks- og matdepartementet mener også at det fremstår som uklart hva som ligger i forskriftens krav om at nemndas leder skal diskutere beslutningen om redusert nemndssammensetning med sakens parter, all den tid det ikke fremgår om partens syn skal tillegges vekt i beslutningen.

#### 4.4.4 Departementets vurdering

Departementet har merket seg at Advokatforeningen og Næringslivets Hovedorganisasjon argumenterer for at det bør fremgå uttrykkelig av bestemmelsen at kompetansen til å fravike konkurranse-lovens bestemmelser om Konkurransseklagenemndas sammensetning, ikke skal omfatte saker om overtredelse av konkurranse-loven §§ 10 og 11 eller klager over inngrep mot foretaks-sammenslutninger. Departementet kan vanskelig se for seg tilfeller der det vil være forsvarlig å dele-gere myndighet til å behandle klage over vedtak om overtredelsesgebyr for overtredelse av forbudet mot konkurransebegrensende avtaler i konkurranse-loven § 10 og forbudet mot utilbørlig

utnyttelse av dominerende stilling i § 11, klage på forbud mot foretakssammenslutning etter konkurranse-loven § 16 eller inngrep mot minoritets-ervert etter konkurranse-loven § 16 a. Det fore-slås derfor at det fremgår uttrykkelig av bestem-melsen at det ikke er mulig å fravike de alminne-lige reglene om nemndas sammensetning i disse sakene.

I høringsnotatet foreslo departementet at kompetansen til å treffe avgjørelser eller vedtak i enkeltsaker kunne delegeres til enten ett enkelt-medlem i Konkurransseklagenemnda eller til Klagenemndssekretariatet. Blant annet på bak-grunn av innspill fra Advokatforeningen, foreslår departementet at kompetansen ikke kan delege-res til sekretariatet, men kun til ett nemnds-medlem. Dette vil være mest i tråd med dagens system. Klagenemndssekretariatet vil selvsagt kunne bidra ved forberedelse av saken på vanlig måte, men det forutsettes at et nemndsmedlem treffer endelig avgjørelse eller vedtak.

Departementet har vurdert om fristen for å ta ut søksmål direkte til lagmannsretten i konkurranse-loven § 39 andre ledd i gebyrsaker, også bør utvides slik Konkurransseklagenemnda argumenterer med. Det er både argumenter for og imot en slik løsning. Det er sannsynlig at saksbehandlings-tiden generelt i Konkurransseklagenemnda blir for-sinket av samme grunn som saksbehandlingstiden i fusjonssakene. Dette taler for at fristen for å ta ut søksmål direkte bør forlenges på samme måte. Samtidig er ikke konsekvensene av at denne seks-månedersfristen oversittes, like alvorlige som der-som fristene for fusjonskontroll oversittes. Dersom nemnda ikke klarer å ferdigbehandle saken innen dagens frist, blir konsekvensen at klager har mulighet til å bringe saken direkte inn for lag-mannsretten. Det vil innebære at nemndas arbeid så langt i saken er bortkastet. På den annen side er det ikke urimelig at partene får mulighet til å bringe saken inn for domstolene for å få en endelig avgjørelse i saken i en situasjon der nemndas saks-behandling trekker ut på grunn av kapasitets-problemer forårsaket av covid-19 pandemien. Departementet foreslår derfor ingen forlengelse av denne seksmånedersfristen.

Forslaget til bestemmelse om unntak fra reglene om Konkurransseklagenemndas sammen-setning i den enkelte sak fremgår av § 5.

## 4.5 Ikrafttredelse og varighet

Departementet foreslår at loven trer i kraft straks da det haster å sikre konkurransemyndighetenes mulighet til å håndtere en antatt økende saks-

mengde i en situasjon med antatt redusert kapasitet som følge av covid-19 utbruddet.

I høringsnotatet foreslo departementet at reguleringen skulle ha én måneds varighet. Årsaken til dette var at reguleringen var tenkt å skulle skje i form av en forskrift med hjemmel i koronaloven. Koronaloven har kun én måneds varighet fra ikrafttredelse 27. mars 2020.

Regjeringen har i ettertid besluttet å foreslå at reguleringen likevel ikke vedtas som en forskrift med hjemmel i koronaloven, men fremmes som et ordinært lovforslag. Loven bør ha en varighet som gir berørte foretak forutsigbarhet og tilstrekkelig tid til å kunne innrette seg. Samtidig er det en grunnleggende forutsetning at unntak fra det alminnelige konkurransereguleringssystemet ikke skal gjelde for en lengre periode enn det som er nødvendig for å avhjelpe negative konsekvenser av utbruddet av koronaviruset. Det foreslås derfor at loven gjelder frem til 31. oktober 2020.

Varigheten av den enkelte bestemmelse må likevel vurderes konkret basert på en avveining av hensynene til forutsigbarhet og nødvendighet. Regjeringen vil fortløpende vurdere behovet for lovens bestemmelser og eventuelle forskrifter gitt i medhold av denne lov. Der behovet for fristforlengelser ikke lenger er til stede, vil regjeringen straks forkorte eller oppheve fristforlengelsene. Adgangen til å delegerer myndighet i Konkurransklagenemnda gjelder bare så lenge dette er nødvendig av hensyn til covid-19 utbruddet.

Forslaget til bestemmelse om ikrafttredelse og varighet fremgår av § 5.

## 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

---

Reglene om forlengelse av frister for konkurransemyndighetenes kontroll med foretakssammenslutninger kan få stor betydning for både Konkurransetilsynets saksbehandling og foretakenes økonomiske stilling.

Konkurransetilsynet vil være helt avhengig av slik fristforlengelse for å kunne ivareta sine oppgaver på en god måte og unngå å miste sin mulighet til å gripe inn mot konkurranseskadelige foretakssammenslutninger. En slik fristoversittelse kan få varig negativ innvirkning på de berørte markeder og samfunnet forøvrig.

Foretakene kan på sin side ha behov for raske avklaringer når foretakssammenslutninger planlegges. Dette gjelder i enda større grad i den krevende økonomiske situasjonen mange foretak befinner seg i nå. Pandemiens konsekvenser kan

være et større tilsig av fusjoner forårsaket av den økonomiske krisen, hvor fusjon er alternativet til avvikling eller konkurs. Departementet er derfor opptatt av at Konkurransetilsynet benytter fristuttsettelsene til å prioritere de sakene som haster mest.

Det er ikke mulig å kvantifisere de økonomiske konsekvensene fristforlengelsen kan få for berørte foretak. Tilsvarende er det ikke mulig å kvantifisere de økonomiske kostnadene for samfunnet og forbrukerne dersom forslaget om fristforlengelser ikke blir vedtatt, det vil si kostnadene ved at konkurransebegrensende foretakssammenslutninger eventuelt ikke blir stanset.

Reglene om unntak fra bestemmelsene om Konkurransklagenemndas sammensetning antas å få begrensede økonomiske eller administrative konsekvenser.

## 6 Merknader til de enkelte bestemmelser

---

### *Til § 1 Formål*

Formålet med loven er å gi unntak fra enkelte prosessuelle bestemmelser i konkurranse-loven i forbindelse med covid-19 pandemien for å sikre at konkurransemyndighetene er i stand til å utføre sine lovbestemte oppgaver. Pandemien kan ramme konkurransemyndighetenes saksbehandlingskapasitet på ulike måter. Dette kan redusere myndighetenes kapasitet til å utføre sine samfunnsoppgaver.

### *Til § 2 Stedlig virkeområde*

Loven har samme stedlige virkeområde som konkurranse-loven. Konkurranseloven gjelder for vilkår, avtaler og handlinger som foretas, har virkning eller er egnet til å ha virkning her i riket, se konkurranse-loven § 5. Ved forskrift av 17. oktober 2008 nr. 1126 er det fastsatt at loven, med visse unntak knyttet til EØS-avtalens anvendelse, også gjelder på Svalbard. Tilsvarende gjelder dermed denne loven.

### *Til § 3 Forlengelse av frister ved kontroll med foretakssammenslutninger*

Konkurranseloven inneholder en rekke frister for Konkurransetilsynets behandling av foretakssammenslutninger. Dette medfører at tilsynet har en lovfestet periode for å vurdere om det skal gripes inn mot en foretakssammenslutning eller ikke.

Dersom Konkurransetilsynet oversitter fristene, er virkningen at det ikke lenger kan gripes inn mot foretakssammenslutningen.

Denne loven forlenger fristene for Konkurransetilsynets varsel om at det kan bli aktuelt å gripe inn mot en foretakssammenslutning med 15 virkedager. Fristen blir etter dette 40 virkedager. Likeens forlenges fristen for vedtak om stadfestelse av forslag til avhjelpende tiltak eller til å legge frem begrunnet forslag til forbudsvedtak med 15 virkedager til 85 virkedager. Dersom melderne fremsetter nytt eller revidert forslag til avhjelpende tiltak senere enn 55 virkedager etter at meldingen er mottatt, forlenges Konkurransetilsynets frist fra 85 virkedager til 100 virkedager.

Etter annet ledd forlenges fristene i § 20 a om klage og omgjøring med 15 virkedager. Dette gjelder fristen for å klage over vedtak etter § 20 a første ledd første punktum. Det samme gjelder fristen for Konkurransetilsynets oversendelse av klagen til nemnda i første ledd annet punktum. Bestemmelsen i tredje punktum om Konkurransklagenemndas frist for å treffe vedtak forlenges også med 15 virkedager. Fristen i § 20 a annet ledd fjerde punktum om tilsynets frist for å treffe nytt vedtak der vedtaket ble opphevet, forlenges også med 15 virkedager.

Ifølge bestemmelsen tredje ledd gjelder fristutsettelsene som er beskrevet ovenfor, både saker som er til behandling hos tilsynet når forskriften trer i kraft, og alle saker som meldes inn til tilsynet så lenge den er i kraft.

I fjerde ledd er det tatt inn en hjemmel for Kongen til i forskrift å gi ytterligere unntak fra fristreglene for kontroll med foretakssammenslutninger i konkurranse-loven og i denne loven der dette er nødvendig. Forskriftshjemmelen gjør det mulig å justere lengden på fristforlengelsene dersom det viser seg nødvendig.

Det fremgår av fjerde ledd at det også kan gis forskrift om forlengelse av blant annet fristen i konkurranse-loven § 18 tredje ledd siste punktum. Ifølge 18 tredje ledd kan Konkurransetilsynet pålegge meldeplikt også for foretakssammenslutninger under terskelverdiene, og som i utgangspunktet derfor ikke er underlagt meldeplikt. Fristen i § 18 tredje ledd siste punktum er på tre måneder fra endelig avtale er inngått eller kontroll er ervervet. Det kan også gis forskrift som gir unntak fra fristen for å pålegge meldeplikt for minoritetsserverv. Minoritetsserverv er erverv av andeler i et foretak som ikke fører til kontroll over foretaket. Begrunnelsen er den samme som for fusjoner under terskelverdiene for meldeplikt.

#### *Til § 4 Unntak fra reglene om Konkurransklagenemndas sammensetning i den enkelte sak*

Konkurransklagenemnda behandler alle klager over Konkurransetilsynets vedtak og avgjørelser etter konkurranse-loven. Ifølge konkurranse-loven § 36 tredje ledd tas avgjørelser i den enkelte sak, av tre nemndsmedlemmer. Nemndsleder kan i særlige tilfeller beslutte at nemnda skal bestå av fem medlemmer. Loven åpner ikke for å delegere avgjørelseskompetansen til leder eller enkeltmedlemmer.

§ 4 åpner for å gjøre unntak fra konkurranse-loven § 36 tredje ledd og gi leder mulighet for selv å treffe vedtak i klagesaker eller å gi slik kompetanse til det enkelte nemndsmedlem.

Adgangen til å delegere vedtakskompetanse er imidlertid begrenset. Slik beslutning kan ikke treffes for klage over vedtak om overtredelsesgebyr etter konkurranse-loven § 29 første ledd bokstav a for overtredelse av konkurranse-loven §§ 10 og 11. Den kan heller ikke gjelde klage på forbud mot foretakssammenslutning etter konkurranse-loven § 16 første ledd eller inngrep mot minoritetsserverv etter konkurranse-loven § 16 a første ledd. I slike saker vil det være behov for både juridisk og økonomisk kompetanse. Dette kan vanskelig tilfredstilles ved behandling av ett enkelt medlem.

I andre saker enn de som er uttrykkelig unntatt, kan nemndas leder beslutte at avgjørelser og vedtak som nevnt i konkurranse-loven § 36 tredje ledd, skal tas av ett enkeltmedlem dersom dette er nødvendig for at Konkurransklagenemnda skal kunne gjennomføre sine oppgaver. Nemnda har få medlemmer, og det kan være nødvendig å delegere myndighet i en situasjon der det ikke er nok tilgjengelige nemndsmedlemmer til å behandle innkomne saker. I tillegg må slik delegasjon ikke være til hinder for forsvarlig saksbehandling. Relevante hensyn er blant annet sakens kompleksitet, hvor stor betydning de omtvistede spørsmål har for sakens parter og om saken reiser uavklarte og prinsipielle spørsmål ut over den konkrete sak. Departementet legger til grunn at det som regel vil være forsvarlig at for eksempel saker som gjelder innsyn i dokumenter eller overtredelsesgebyr som følge av at et pålegg om å gi informasjon til Konkurransetilsynet, behandles av ett medlem alene.

Sakens parter og Konkurransetilsynet skal få anledning til å uttale seg før nemndas leder treffer beslutningen.



*Til § 5 Ikrafttredelse og varighet*

Det følger av bestemmelsen at loven trer i kraft straks.

Loven gjelder frem til 31. oktober 2020. Loven har en begrenset varighet fordi den er knyttet opp til varigheten av covid-19 pandemien og de utfordringer som følger med den. Det er uklart hvor lenge tiltakene vil være nødvendige. Dersom behovet for unntak fremdeles eksisterer etter 31. oktober 2020, vil departementet fremme forslag om forlengelse av loven. Dersom det ikke lenger er behov for fristforlengelsene, kan Kongen når som helst bruke forskriftshjemmelen til å

forkorte eller oppheve dem. Adgangen til å delegerer myndighet i Konkurransklagenemnda gjelder kun så lenge det er nødvendig av hensyn til covid-19 utbruddet.

Nærings- og fiskeridepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om midlertidig lov om unntak fra prosessuelle regler i konkurranse-loven som følge av utbrudd av covid-19.

---

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til midlertidig lov om unntak fra prosessuelle regler i konkurranse-loven som følge av utbrudd av covid-19 i samsvar med et vedlagt forslag.

---

## Forslag

# til midlertidig lov om unntak fra prosessuelle regler i konkurranseloven som følge av utbrudd av covid-19

### § 1 *Formål*

Formålet med loven er å gi unntak fra enkelte prosessuelle bestemmelser i konkurranseloven i forbindelse med utbruddet av covid-19, for å sikre at konkurransemyndighetene er i stand til å utføre sine lovbestemte oppgaver.

### § 2 *Stedlig virkeområde*

Loven og forskrifter som gis i medhold av den, har samme stedlige virkeområde som konkurranseloven.

### § 3 *Forlengelse av frister ved kontroll med foretaks-sammenslutninger*

Følgende unntak gjelder fra fristene i konkurranseloven § 20:

- a) Fristen i § 20 annet ledd for å varsle om at vedtak kan bli aktuelt, forlenges til 40 virkedager.
- b) Fristen i § 20 fjerde ledd første punktum for å treffe vedtak som stadfester fremsatt forslag om avhjelpende tiltak fra melderne eller legge frem begrunnet forslag til forbudsvedtak, forlenges til 85 virkedager.
- c) Fristen i § 20 fjerde ledd annet punktum for å treffe vedtak der partene fremlegger nytt eller revidert forslag til avhjelpende tiltak, forlenges til 100 virkedager.

Følgende unntak gjelder fra fristene i konkurranseloven § 20 a:

- a) Fristen i § 20 a første ledd første punktum for å klage på vedtak etter § 20 forlenges til 30 virkedager.
- b) Fristen i § 20 a første ledd annet punktum for å bringe en klage inn for Konkurransklagenemnda forlenges til 30 virkedager.

- c) Fristen i § 20 a første ledd tredje punktum for å treffe vedtak i klagesak forlenges til 75 virkedager.

- d) Fristen i § 20 a annet ledd fjerde punktum for å fatte vedtak om inngrep eller legge frem begrunnet forslag til forbudsvedtak forlenges til 60 virkedager.

Fristforlengelsen gjelder både saker tilsynet har til behandling ved ikrafttreddelsen av denne forskriften og saker som meldes i perioden forskriften er i kraft.

Kongen kan gi forskrift om ytterligere unntak fra fristreglene i konkurranseloven og i denne loven når det er nødvendig.

### § 4 *Unntak fra reglene om Konkurransklagenemndas sammensetning i den enkelte sak*

Dersom det er nødvendig for å gjennomføre Konkurransklagenemndas oppgaver og det ikke er til hinder for forsvarlig saksbehandling, kan nemndas leder beslutte at avgjørelser og vedtak som nevnt i konkurranseloven § 36 tredje ledd, skal treffes av ett enkeltmedlem. Sakens parter og Konkurransetilsynet skal få anledning til å uttale seg før nemndas leder treffer beslutningen.

Første ledd gjelder ikke klage over vedtak om overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a for overtredelse av konkurranseloven §§ 10 og 11, klage på forbud mot foretakssammenslutning etter konkurranseloven § 16 eller inngrep mot minoritetsserverv etter konkurranseloven § 16 a.

### § 5 *Ikrafttredelse og varighet*

Loven trer i kraft straks og gjelder frem til 31. oktober 2020.

---

---



